

DISCURS D'INAUGURACIÓ DEL CURS 2004-2005 DE LA UNIVERSITAT DE LLEIDA

El cicle imparable del temps ens torna a portar a un nou inici de curs. Un moment convencional –si volen–, però alhora adequat per fer una pausa, mirar al nostre voltant, avaluar les forces i reprendre tot seguit la feina amb decisió i amb il·lusió renovades.

Aquest principi de curs ve carregat de noves il·lusions, esperances i reptes. Els canvis tant al Govern de la Generalitat com al de l'Estat han variat la perspectiva. Obren noves possibilitats, principalment en la perspectiva europea. Però al mateix temps tots hem de ser conscients que desvetllar expectatives pot acabar conduint al desencís i a la frustració.

Vull agrair-li, doncs, conseller, les seves paraules. Ens plau conèixer els plans del Govern de Catalunya per a la universitat. Ens interessa també saber quins creu que són els problemes i les dificultats.

Quiero, también, al inicio de estas palabras, agradecer a la doctora Emilia Casas, presidenta del Tribunal Constitucional, la deferencia que ha tenido hacia nuestra universidad al haber aceptado nuestra invitación y estar hoy aquí inaugurando con nosotros este nuevo curso académico. Muchas gracias.

També vull retre un sincer homenatge al doctor Joan Oró, home de ciència, lleidatà i català universal, doctor *honoris causa* per aquesta universitat.

La Universitat de Lleida, igual que les altres universitats europees, està immensa en un profund procés de canvi, estimulat pel procés de convergència europea, que ha d'haver acabat el 2010.

La nostra universitat ha participat molt activament en la convocatòria del Departament per tal d'adequar-se a aquest procés. Ara mateix diferents centres i escoles han posat en marxa el pla pilot que els ha de conduir cap a l'espai europeu d'ensenyament superior.

L'Equip de Govern es compromet a potenciar-lo i a no regatejar esforços per tal que els nostres professors tinguin les eines necessàries, no solament per adaptar-s'hi sinó també per liderar-lo –quan sigui possible. De la mateixa manera facilitarem l'adequació del personal d'administració i serveis a la nova manera de fer i vetllarem perquè els estudiants trobin en tot moment l'ajuda i el suport necessaris.

La Universitat de Lleida, a més de la seva inherent universalitat, ha tingut sempre una vocació territorial. Això ho sap la nostra gent, i hem fet tots els esforços per tal d'apropar la institució a les necessitats i aspiracions d'aquestes terres. Volem ser una universitat europea de primera categoria, d'alta qualitat, i volem ser referent català, estatal i europeu en els sectors en què estem ben posicionats i tenim més possibilitats, tant des del punt de vista de les nostres disponibilitats com des de la perspectiva dels interessos del territori; un exemple clar d'això és el sector bioagroalimentari.

Des d'aquesta perspectiva vull expressar, un cop més, la nostra voluntat de col·laboració amb el món empresarial lleidatà. Aspirem a fer cada cop més estretes les relacions de cooperació. Necessitem l'ajut i el suport de l'empresa; nosaltres li oferim compartir coneixements, contribuir a fer recerca bàsica i aplicada, treballar per crear riquesa al territori. La Universitat posarà tots els mitjans que estiguin al seu abast perquè els nostres alumnes es converteixin en joves emprenedors i es creïn llocs de treball, amb la qual cosa no es veuran obligats a marxar a treballar fora amb la consegüent contribució al desequilibri territorial.

La Universitat de Lleida sempre ha rebut un suport actiu i eficaç de les institucions públiques –Paeria, Diputació i consells comarcals. Demano a aquests organismes que continuïn prestant-nos ajuda, que la intensifiquin en la mesura de les seves possibilitats. Hem sabut, i sabrem, correspondre; som sensibles a les seves demandes, necessitats i iniciatives per al bé dels ciutadans. Compartim i ens sentim implicats en el parc científic i tecnològic que promou la Paeria i en el Centre Europeu d'Empreses i Innovació que impulsa la Diputació.

Aquestes aspiracions –la nostra voluntat de servei i la vocació universitària– ens obliguen cada cop més a ser autoexigents, però també ens obliguen, conseller, a ser exigents quant al futur de la Universitat de Lleida.

Volem fer les coses ben fetes, amb responsabilitat, però sense cedir en allò que pensem que convé per al desenvolupament tant de la nostra universitat com del sistema universitari català en general.

En aquest sentit, l'Equip de Govern està elaborant un estudi sobre l'evolució del sistema universitari català en els darrers onze anys, del qual es dedueix el paper marginal que fins ara ha tingut la Universitat de Lleida; així, mentre universitats com la de Girona o la Rovira i Virgili

ampliaven la seva oferta amb 19 i 24 noves titulacions, respectivament, aquesta universitat només l'amplia en 9 –menys de la meitat que les altres–, de les quals només 3 eren de primer cicle.

Al mateix temps, la Universitat de Lleida és la que té menys finançament per inversions dels plans pluriennals 1995-2000 i 2001-2006, alhora que és una de les tres universitats que ha vist reduït el seu finançament en l'actual Pla Pluriennial d'Inversions.

Malgrat aquest dèficit comparatiu, dels tres mil alumnes que ha perdut el conjunt del sistema universitari català, solament uns trenta pertanyen a la nostra universitat, segons les xifres del Departament.

Penso, doncs, conseller, autoritats i representats de la societat lleidatana que ens acompanyeu, que ha arribat el moment que canviï la direcció del vent dels recursos i les dotacions de noves titulacions (especialment de primer cicle i de cicles llargs i de ciències –vull recordar que l'única titulació que tenim és Medicina–), i que bufin nous vents a favor del ponent català. Es tracta de fer efectiu el Pacte del Tinell .

La nostra posició no vol sinó arreglar-se amb el desig de canvi reiteradament expressat pel Govern de la Generalitat, i més concretament amb la voluntat de reequilibrar el territori i fer real la igualtat entre tots els catalans. Catalunya no serà gran ni justa si no es té en consideració tot el territori, totes les potencialitats. Així, doncs, el tan gastat terme de *reequilibri territorial* s'ha de fer efectiu d'una vegada per totes, i ha arribat el moment de la discriminació positiva vers Lleida. La nostra població s'ho mereix.

Conseller, no proposo criteris competitius entre les universitats sinó cooperatius. Si nosaltres millorem, no ho hem de fer a costa de perjudicar d'altres. L'actual model de finançament s'ha de modificar, però evidentment per millorar-lo, no per aprofundir en les desigualtats.

Molts de vostès saben –ho sap el conseller– que ara mateix la Universitat de Lleida està plantejant la necessitat i la conveniència de noves titulacions. Veterinària en primer lloc, una vella aspiració d'aquestes terres frustrada temps enrere pel centralisme de Barcelona, així com altres estudis, com ara la Biotecnologia i la Nutrició Humana i Dietètica, que puguin contribuir a fer de Lleida un pol important de la indústria bioagroalimentària de l'euroregió que promou darrerament el president Maragall. Estem –penso– ben posicionats, i no seria ni just ni prudent deixar escapar l'oportunitat històrica que se'ns presenta. Hi ha, encara,

altres propostes, pensant sempre en les necessitats del territori, com podria ser l'Arquitectura Tècnica –el pes que té la indústria de la construcció en el conjunt de l'economia lleidatana ho justificaria. Han de ser, en tot cas, titulacions que vinguin a reforçar la nostra universitat amb l'aportació de més personal acadèmic i recursos que actuïn amb sinergia amb els existents.

No s'alarmin. Tenim el compromís de fer les coses ben fetes. D'acord amb el Consell Social estem elaborant el Pla Estratègic de la Universitat i hem constituït equips de treball amb els sectors interessats, bons coneixedors de la realitat, per estudiar la viabilitat d'aquestes propostes, molt singularment la viabilitat dels estudis de Veterinària. Conseller, tan aviat aquests equips hauran acabat la seva feina i hagi estat debatuda per la comunitat universitària i aprovada pel Consell Social, li'n lliurarem les propostes i conclusions, confiant que hi serà sensible i que no defraudarà els lleidatans.

Vull agrair públicament al professorat la seva dedicació i la disponibilitat per als canvis. És un esforç addicional, i no sempre còmode, però tots sabem que en la societat del coneixement, com és la del segle XXI, de canvis tan ràpids, estar aturat és marxar enrere. Per això ens llancem amb seny a la innovació educativa fent servir les noves tecnologies i metodologies docents i acollint-nos a les directrius europees.

El document de política de personal acadèmic, àmpliament consensuat entre els distints sectors universitaris i que està a punt d'arribar al Consell de Govern per debatre'l i aprovar-lo, serà un element cabdal per definir les noves incorporacions i equilibris entre departaments, ensenyaments i àrees de coneixement.

El Pla Estratègic de Recerca que ens demana el Departament d'Universitats ha de permetre ordenar i prioritzar la nostra recerca tant des de la perspectiva del futur dels mestratges oficials com des de la de les aliances i xarxes europees. En aquest terreny, la feina de l'Oficina de Relacions Internacionals és del tot cabdal.

Agraeixo al personal d'administració i serveis i als seus representants sindicals la col·laboració i –per què no dir-ho– la fermesa en les negociacions que hem tingut per arribar a uns acords que satisfan, encara que segurament no completament, les seves aspiracions, tants anys reclamades. Potser ha costat més temps del que tots hauríem volgut, però els acords assolits ens diuen que la metodologia emprada ha estat la

correcta i que ens trobem en el bon camí per solucionar, tan aviat com sigui possible, totes les altres qüestions que encara resten obertes.

Treballant conjuntament –evidentment cadascú en la funció que li pertoca– aconseguirem el que tots, Equip de Govern i representants, volem: treballar millor i rendir més, amb més qualitat i millors condicions laborals, reconeixent la feina ben feta.

Agraeixo als estudiants, especialment als que acaben de començar la vida universitària, la confiança dipositada en nosaltres, i alhora que els ofereixo tot el nostre suport els desitjo una profitosa estada a la Universitat de Lleida.

El Consell de l'Estudiantat continua treballant conjuntament amb el Vicerectorat de Docència i Estudiantat i anirem aconseguint millores que seran ostensibles aquest curs. Som conscients de les moltes necessitats que tenim. No les podem cobrir totes al mateix temps, però lluitarem per anar avançant en aquest camí. Agraeixo al conseller la seva sensibilitat en modificar la nova taxa que grava sobre el segon cicle dels estudis superiors d'Enginyeria Agrària.

Vull encoratjar tots els estudiants a participar plenament en la vida universitària, assumint responsabilitats, aportant idees. La Universitat marxarà millor si escoltem la veu i les opinions de l'estudiantat, però aquesta veu s'ha de fer sentir d'una manera neta i decidida.

Agraeixo als membres dels òrgans de gestió i representació el seu esforç i la seva dedicació a la Universitat, la seva col·laboració a fer créixer cada dia més la nostra institució.

Vull agrair a totes les persones que fins aquest any han format part del Consell Social i al seu president, la seva generosa i eficaç dedicació a la Universitat. Animo el nou Consell Social a treballar amb el mateix entusiasme. Els seus membres han de saber que la Universitat espera molt d'ells, i també han de saber que sempre trobaran en tots nosaltres la màxima col·laboració.

Fa pocs dies vaig signar a Bolonya la nostra adhesió a la Magna Charta Universitatum. La universitat –s'hi proclama– ha de ser autònoma i lliure. La universitat ha de ser lliure, per ensenyar i per investigar, sense subjugacions a grups de pressió i interessos que apagarien la creativitat i atacarien el mateix cor i sentit de la institució. La millor garantia d'aquesta llibertat i independència és un finançament públic adequat, que

ens permeti fer la indispensable recerca bàsica que fa créixer el coneixement i impartir una docència de la màxima qualitat possible. Per la nostra part, les universitats hem de respondre amb una utilització responsable i transparent dels recursos que se'ns assignen.

La universitat, des de la seva llibertat, té l'obligació, com a talaia que és, de ser crítica davant les injustícies, les desigualtats socials i la manca d'ètica. Hem de denunciar les desviacions que es produeixen, encara que no agradi a qui les provoca. Apostem per un món més just, més sostenible, més ecològic, més ètic. El Centre de Cooperació Internacional està portant a terme una gran tasca en aquest sentit, promovent la sensibilització envers el Tercer i el Quart Món i en favor de la pau.

Promourem la celebració de fòrums universitaris de debat creatiu per tal que sorgeixin iniciatives de millora. Tenim l'obligació moral de col·laborar a fer que el món sigui més just i habitable, que no es morin tants nens i adults de set i gana o a causa de les males condicions higièniques o la manca de medicaments i mitjans que a nosaltres ens sobren. Hem de lluitar per la pau i la cultura, per evitar els fonamentalismes religiosos i polítics que tant sofriment provoquen i que tan a prop ens han colpejat.

Senyores i senyors, companys i amics, són molts els reptes que tenim, però no ens espantem, ans al contrari. Afrontem el nou curs amb il·lusió, amb forces renovades per fer la nostre feina de la millor manera possible. Per acabar, deixin-me recordar aquells versos que Jordi Pàmias va dedicar a un vell mestre i que enllacen amb el missatge que els he volgut transmetre:

I a la carena d'un nou segle,
Que sobrevoien negres nuvolades,
D'ell aprenem, encara, una lliçó
–la més pura de totes i la definitiva:
la saviesa de viure al dictat de l'amor.

Moltes gràcies.

Queda inaugurat el curs acadèmic 2004/2005 de la Universitat de Lleida.

Joan Viñas
Rector

Lleida, 14 d'octubre de 2004